

העם חשש בלתי-אוצדק

רק שני גופים בעולם היו מסוגלים להסיח את דעתו של האולם הישראלי מהכרזת המלחמה של ברית-המועצות על הציונות. הגוף האחד שכן בקרמלין, נשא את ה' תואר: ממשלת ברית-הקהילות הסוציאליסטיות הסובייטיות. אולם גוף זה לא הראה שום התענינות בנידון. הגוף השני שכן בכמה בנינים מפורזים ברחבי ירושלים, נשא את התואר: ממשלת ישראל. קשה היה להבין מדוע היה הוא מעוניין בכך. אולם אי-אפשר היה להכחיש ש' עשה את הדבר בכשרון נדיב.

שלוש הגבולות. שלוש היזו ההגנות-הישראליות על הכרזת-המלחמה הסובייטית. הן דחקו לפניה את הכרזת המלחמה עצמה, וריכוז את תשומת הלב על הסכנה הצפויה לדימוקרטיה הישראלית. חוטמן משדר בשולחן-הכתיבה של חברי הכנסת מאיר יערי (ראה להלן), בדיוק ב' עשה שזה היה. עסוק בטיהור מפלגתו מן היסודות שהצדיקו את גינוי הציונות. הוצתה בשנית תורת של ספר'י-מדיניות יום בירושלים. משטרת-ישראל לא הצליחה למנוע התנשנות שניה זו במרכז העיר, כפי שלא הצליחה למנוע שורה ארוכה של מעשי טרור חסרי חכלית כאלה משך החודשים הי' אחרונים.

מק'י לעשרה ימים. הנימוקים (פרסום מאמר של פרבדה שפורסם גם בדבר ועל המשמח, פרסום רשימה המגנה את הרופאים היהודיים במוסקבה כבוגדים ופושעים) לא עוררו אלא חיוך אף בחוגי הממשלה עצמה. יש גי' מוקים הרבה יותר משכנעים לאסור עתו-נים אחרים במדינה, הגורמים אי-גחיות ל' ממשלה. עלול להיות נימוק משכנע עוד יותר לאסור מחר את העתון היומי של שרה-הפנים עצמו — אם תתפרק אחר הקואליציה.

התינוק בדבר. איש לא פיקפק שעל המדינה להתגונן מפני כוחות המערערים את בטחונה. אולם הממשלה לא נקטה ב' כל אמצעים ברורים בכיוון זה. כל אשר עש' תה, השבוע, היה: הוספת מספר מסמרים לארון-המתים של הדימוקרטיה הישראלית, המוכן, באחת הפינות, לשימוש מידי — אם יחליט מישהו שיש צורך בכך.

למחרת מאורעות מוסקבה ביטאו כמה פרשנים רציניים את החשש החמור כי מ' שלת ישראל עלולה לשפוך את התינוק הרך של הדימוקרטיה הישראלית יחד עם גי' האמבטיה של גייס חמישי פוטנציאלי. עתה נראה שהיה זה חשש בלתי-מוצדק: הממש' לה לא התכוננה כלל לשפוך את המים, גיגשה בינתיים לשפוך את התינוק בלבד.

תעלומות להרגיו ולהעליב' (ראה שער)

העתונאים שעלו במדרגות הבית ברחוב יהודה הלוי 20, תל אביב, חיכו להודעה סנסציונית של מאיר יערי על גירושו של משה סנה. האנשים שהסתודדו בפרוודור ובמדרגות לא עוררו את תשומת ליבם — הבית, בו שוכנת מוכירות הקיבוץ-הארצי, השומר-העיר, הומה תמיד ממזכיר-החוק, גוברי משקים ודומיהם.

אולם האנשים שהיו קרובים למשקי השור מרה-צעיר שמו לב לעובדה קטנה: אנשים אלה לא היו טיפוסים של מזכירי-חוק. היו אלה בני משקים שונים, מכל פינות הארץ. רק מננה אחד היה משותף לכולם: הם היו מסוג האנשים שהיו רגילים לקרוא להם ב' ארץ בשם הסתמי 'אנשי בטחון', בני מש' קים שנשלחו, בעבר הלא רחוק, לעסוק ב' פלמ'ה. בהגנה, בשי'.

פרט קטן שני: כל החברים, המקפידים במשקיהם על הופעתם החיצונית, נראו ה' פעם קצת בלתי-מגולחים.

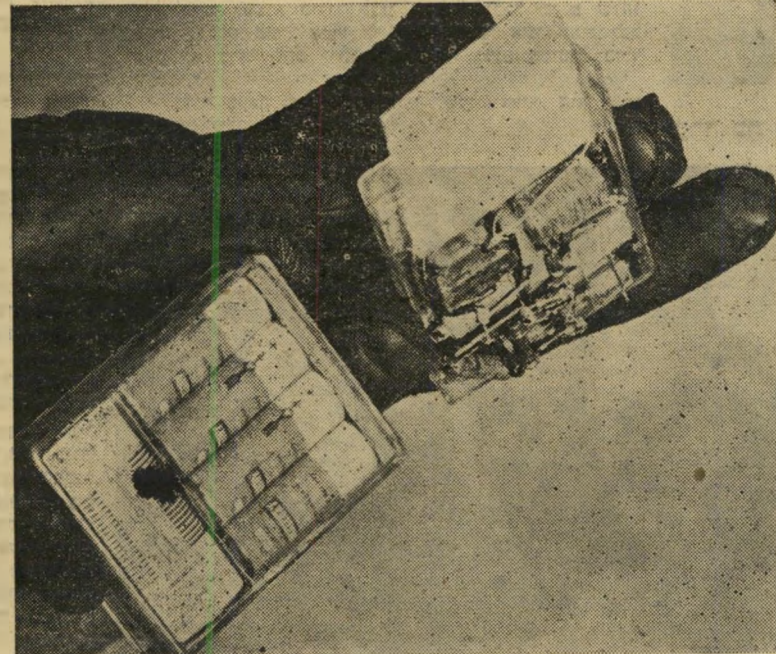
רשימת הרצאות. חדרו של מאיר יערי, שהיה מסומן במספר 1, דמה לכל חדר אחר במוכירות הקיבוץ — קירות לבנים, שולחן כתיבה צהוב, כמה כסאות פשוטים. ליד השולחן עמד גוף סלע, איש משק שרדי, נמוך-קומה ונמרץ-פנים. במקום ה' הודעה המקיפה על המפגה במפלגה באה, מפיו, הודעה שונה לחלוטין, היא לא עשה תה רושם מיוחד על העתונאים, שהיו כמעט כולם שונאי מפ'ים מושבעים. אולם היא פ' לה בציבור, למחרת היום, כפצצת-זימן.

ההודעה: לפני כמה ימים נתגלה בתוך שולחן הכתיבה של חברי-הכנסת מאיר יערי מכשיר-האזנה ועיר, בגודל קופסת סיגניות,

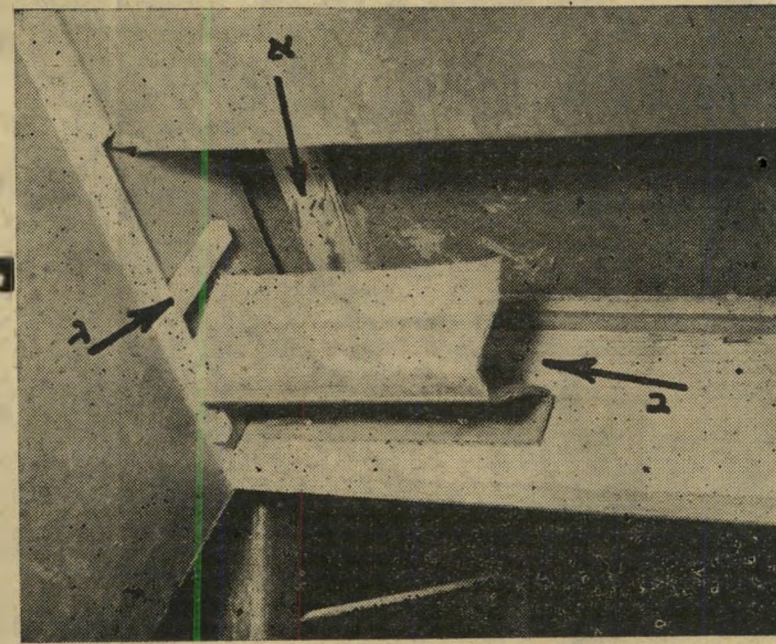
בעינה. ההסבר המתקבל על הדעת: לפני שבועיים הודיע דובר מפ'ים שישה נזילה של ידיעות ממרכז המפלגה לעתונות מפא"י. יתכן שאנשי בטחון ותיקים במשקים הוועקי לפתוח בחקירה, בדקו את הריהוט. הסבר שני: ישנם סוכני מפ'ים במוסד שדאג להאזנה.

עתונאי נאיבי שאל בתמימות: 'האם בדק' תם גם את שולחנות הכתיבה האחרים?' פלד העמיד נני מפתח, הפליט: 'זה רעיון טוב!' אך היה ברור שרעיון טוב זה עלה בליבם של אנשי השי' הותיקים גם בלי

מתוצרת ארצות-הברית. המזכירות הציבה משמר בבית. בלילה שחלף תפסו השומרים שני צעירים, שעה שחורו לדירה בעזרת מפתחות מתאימים, שהיו בידיהם. תוך כדי 'שיחה', שנמשכה עד בוא המשטרה בבוקר, מסר אחד מהם שהוא נשלח על יד' מפא"י, בכיסו השנים נמצאה רשימת הרצאות של קורס מסתורי, מברג קטן, מפתחות מוכנים לכל חדרי המזכירות, מסומנים במספרים. מכשיר ההאזנה עצמו היה סנסציוני למ' די: היה זה מודל אשר שום עתון אמריקאי או ישראלי לא הודיע עד כה על קיומו. אין

מכשיר-ההאזנה בחדרו של מאיר יערי מלבד דיונים סודיים —

התקנת המכשיר בשולחן-הכתיבה • קריאת אס. או. אס. מהחדרת

עזרת אותו כתב. שיתקם היתה רבת משמעות. ההסבר ההגיוני: נמצאה עוד שר' רה שלמה של מכשירים בשאר משרדי המפ' לנה, אלא שהמפלגה לא הצפה לגלות זאת. ברצונה לשמור על המכשירים לצרכיה שלה. היא ניתנה רק מקרה בולט אחד בחדרו של חברי-הכנסת, על מנת לפתוח במערכה ציבורית.

הבחורים נתפסו אחרי חצות. המשטרה 'שחררה' אותם בבוקר. מה קרה באותן חמש השעות? 'נכנסו יותם בשיחה', אמר איש הקיבוץ. 'נקרא אלה בירור רעיוני', הציע אחד העתונאים. לא היה ספק שזכו לטיפול כדי לשכנעם לגלות את זהות שולחיהם.

* (א) הוו ממנו תלוי המכשיר, (ב) המקום בו נמצא המכשיר, (ג) הקדש שמנע את טגירת המגירה עד הסוף, יצר את המרחב הדרוש למכשיר.

הוא נמצא בשוק. היתה זאת המצאה חדישה ביותר של האפ.בי.איי, הבולשת האמריקאית המפורסמת, אשר בראשה עומד ארגאר גיי. הובר.

לא היה זה מכשיר המקליט קול על סרט או תקליט. לא היה זה גם מיקרופון המעביר קול באמצעות חוט חשמלי. היה זה מכשיר גנסי שהכיל בקרבו מערכת שלמה לקליטה ולשידור לטווח של שני קילומטרים (בשטח פתוח), מצויד בסוללות זעירות.

באמת רעיון טוב? כשסיים פלד את הודעתו התמציתית, ריחפו בחלל כמה שאלות. היו אלה אותן השאלות שריחפו למחרת היום ברחוב.

המכשיר הוסתר במקום שם לא יעלה על דעת איש לחפשו. כיצד בכל זאת נמצא? 'המנקה גילתה אותו!' חייך פלד. 'אין, אנו כל כך בטלנים כפי שחושבים', העיר חבר מרכזי אחר, אולם השאלה נשארה

מטלפן אלמוני. אולם שאלת השא' לות של האיש ברחוב משך השבוע היתה: מי שלח את האנשים?

החשש הראשון שנתעורר, כמעט מעצ' מו, היה שהיו אלה שליחיה של ממשלת ישראל בכבודו ובעצמה. גרמה לחשש זה העובדה כי המשטרה הפיעה בבוקר במשרדי הקיבוץ, למרות שאנשי הקיבוץ לא הודיעו לה כלל על ההתפרצות. המשטרה הודיעה כי נקראה על ידי מטלפן אלמוני, שסיפר לה כי נכלאו אנשים במשרד הקבוץ. 'וענת המשטרה, בצדקמה: לו ידעה על הענין מראש, לא היתה משאירה את האנשים משך חמש ש' עות רצופות בידי שומרים שיכלו לעשות בהם שפטים.

המשטרה גם הכחישה את ההודעה שהו' פיעה בעתונאים, כאילו הביאה את שני הע' צירים לביתו של השופט, למען ישתחר או' תם בערבות. העצירים הובאו מוקדם בבוקר לבית-המשפט, המועד הרגיל של התחלת ה' עבודה. העתונאים לא ראו אותם, מפני ש' באו באיחור.

אלה הטוענים כי קיימת בארץ בולשת פוליטית בתוך המשטרה, מצביעים בדרך כלל על איש-המסתורין של המטה הארצי, רמ'ח מאיר נוביק, אדיב, שתקן, נאה-הופעה, ב' אופן רשמי קת"מ (קצין לתפקידים מיוחדים). באורח פורמלי אין לנוביק מנגנון מ' שלו, פרט למוכירה ושלושה סמלים. אולם נוביק, הכפוף במישרין למפקח הכללי יחו-קאל סחר, המשתמש בכניסה מיוחדת למטה המשטרה (המיועדת רק לחמשת הקצינים הגבוהים ביותר במטה), והמכהן כחבר ב' ועדה המפורסמת של ראובן שילוח, נראה לרבים אדם חשוב מזה.

אך המשטרה מכחישה את הדבר בתוקף. טוענת שנוביק עוסק רק בתפקידי שיגרה ובעניני הקשר עם מוסדות בטחון אחרים. אמר השבוע קצין משטרה מרכזי, בשיחה פרטית: 'אני נותן לכם את מלת הכבוד שלי על היה למשטרה כל קשר עם ענין יערי, וכי לא ידעה עליו בכל צורה שהיא!' לא היה יסוד לפקפק בכנות הברברים.

אין פירוש הדבר שאין מנגנון של בולשת פוליטית במקום אחר מתחת לכנפיה של ממשלת ישראל. חשש זה נתעורר לראשונה לפני כמה שנים, כשהתלוננו חברי-הכנסת (הראשונה) מטעם תנועת חרות, שמואל ת' מיר ושמואל כ"ץ, שמשך 36 שעות עקבה אחריהם מכונית מיסתורית. כששמו לב לכך, עצרו בעזרת שוטר שלושה בחורים ובחורה, כולם בשנות ה-30, מסרו אותם למשטרה. אולם המשטרה לא הביאה אותם למשפט, לא גילתה את זהותם, טענה שהיו אלו 'יל' דים קטנים שלא היה להם מה לעשות'.

טען בשעתו אריה בן-אליעזר, איש חרות: ש להכניס את תבולשת לתקציב המדינה. אם מתביישים בה כאילו היתה דבר מגונה, סופה לעשות מעשים מגונים.

גי'אז גי'פסו, ועוד. חשש שני, חמור עוד יותר, התפשט בחוגי מפ'ים. היה זה החשש שקיים בארץ מנגנון חשאי שאינו כפוף לשום מרות של המדינה, אלא למרותה הפרטית של מפלגת פועלי ארץ-ישראל.

חשש זה היה לו על מה להסתמך. בשנים האחרונות התקיימו בכפר הירוק, בדרך ל' הרצליה, שורה של קורסים לפעילי מפא"י, בהם השתתפו חברי מפא"י העובדים בהס' תדרות, במשטרה ובשרותים אחרים של המ' דינה. הקורס, שהיה 'רעיוני' לפי הגדר' תו, כלל בין השאר את המקצועות הלא' כל-כך רעיוניים הבאים: פענוח כתבי-יד, ניהול כרטיסיות מודיעין, שמוש במכשירי אלחוט, עריכת חיפושים, גי'אז גי'טסו, ו' עוד.

אחד המרצים המרכזיים בקורסים היה א"ר תו ראובן שילוח. כן הופיעה שורה ארוכה של מרצים בעלי חזק בעניני ריגול ומודי' עין, ביניהם אפרים דקל, איש השי'. שוט' רים במדים שמרו על בנין הקורסים משך כל זמן קיומם. לפי בקשת מרכז מפא"י קיבלו אנשים בשרותי המדינה חופשות מ' ייחודות כדי להשתתף בהם.

100 ממסיימי הקורסים קיבלו עמדות מפתח מוסות במנגנונים שונים, נועדו ל' שמש מעין מפקחים על המינותם הפולי' טית. אחד מהם, משה ריבלין, איש מפ'ים לשעבר, מונה רשמית כעוזר להסכרה בשג' רירות ישראל בארצות הברית, משמש למ' עשה מדועח על פעולות המפלגות הישר' אליות בארצות-הברית. תלמיד שני, נתנאל בהיר, מונה סגן מנהל המחלקה לתפיקוד בנציבות המנגנון. תלמיד שלישי, רפאל קר' ניבד, מכהן כמזכיר-משטרת מחוז ירוש' לים.